

Győri Ítéltábla

Mf.V.30.057/2020/7/I.

A Győri Ítéltábla a dr. Lehőcz Réka (cím12. .) ügyvéd által képviselt Felperes1 (cím2.) I.r., Felperes2 (Helység1/2/4/5/6/9/13,.) II.r. és Felperes3 (Helység1/2/4/5/6/9/13, .) III.r. felpereseknek a Dr. Kovács László Ügyvédi Iroda (Helység1/2/4/5/6/9/13, .; ügyintéző: dr. Kovács László ügyvéd) által képviselt Helység1/2/4/5/6/9/13-i Kft. cím1.) alperes ellen sérelemdíj megfizetése iránt indított perében a Tatabányai Törvényszék 2020. augusztus 28. napján kelt 51.M.70.011/2020/11. számú ítélete ellen az alperes által 12. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán indult eljárásban – tárgyaláson – meghozta a következő

r é s z í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság részítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg I.r. felperesnek 150.000 (egyszázötvenezer) forint, a II-III.r. felpereseknek külön-külön 75.000-75.000 (hetvenötezer)-(hetvenötezer) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi az alperest, hogy külön felhívásra az állam javára fizessen meg az I.r. felperes keresetére vonatkozóan 480.000 (négy száznyolcvanezer) forint, a II.r. felperes keresetére vonatkozóan 320.000 (három százhuszezer) forint, a III.r. felperes keresetére vonatkozóan 320.000 (három százhuszezer) forint feljegyzett fellebbezési illetéket.

A részítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] Az irányadó tényállás

[2] Néhai alkalmazott1 az alperessel állt munkaviszonyban, targonca-darukezelő és anyagmozgató munkakörben dolgozott az alperes cím1. szám alatti telephelyén.

[3] 2017. március 13-án néhai alkalmazott1 munkavégzés közben halálos balesetet szenvedett, miközben kollégájának, alkalmazott2-n darukezelőnek nyújtott segítséget az ún. felsőkocsi átemelése munkafolyamatában.

A baleset akként következett be, hogy az elfordítás során az egyik sérült alátétfa kicsúszott a mozgatott munkadarab alól, és a kilengő teher takarásában és egyben hatósugarában tartózkodó alkalmazott1 mellkasának ütközve halálos sérülést okozott. A balesetnek szemtanúja nem volt, a perben nem volt tisztázható, hogy a darukezelő az emelést a néhai hatósugárból való távozása előtt kezdte-e meg, vagy alkalmazott1 ismeretlen okból a veszélyes zónába visszalépett.

[4] A Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal Helység12-i Járási Hivatal Foglalkoztatási, Családtámogatási és Társadalombiztosítási Főosztály Munkaügyi és Munkavédelmi Osztály eljárást folytatott, amely során a 2017. május 22-én kelt KE-06/Mvéd/00660-42/2017. számú határozatával kötelezte az alperest a munkavégzési tevékenység során feltárt hiányosságok megszüntetésére, majd 2017. június 20-án kelt 49. számú határozatával a balesetvizsgálat során feltárt súlyos és közvetlen veszélyeztetés, halálos munkabaleset bekövetkezése miatt az alperest 600.000,- Ft munkavédelmi bírsággal sújtotta.

A munkaügyi hatóság vizsgálata rávilágított, hogy az alperesnél alkalmazott „Oberwagen-felsőkocsi” emelési-fordítási műveletére vonatkozó utasítás hiányos volt, a hatósugár (veszélyzóna) kijelölése nem történt meg, a biztonságos anyagmozgatásra és fordítási technikára egységes útmutatást nem rögzített, a munkavégzés technológiája a kellő részletességgel nem volt kidolgozott.

Az Oberwagen emelési -fordítási utasítás átvételét, megismerését néhai alkalmazott1 az aláírásával nem igazolta.

A művelet során alkalmazott alátétfák jelentős része – köztük a baleset bekövetkeztekor használt egyik alátétfa is sérült volt, illetve a munkavállalók – helytelenül – a szélesebb alátétfát helyezték felülre.

alkalmazott2-n darukezelőnek – a munkaköre ellátására alkalmas minősítése ellenére – a bal szemét érintően a térlátása hiányzott, darukezelői munkakört nem láthatott volna el. A munkaügyi hatóság:

- a terhek mozgatására, emelésére használt eszköz kialakítására, biztonságos használatára vonatkozóan utalt a munkaeszközök és használatuk biztonsági és egészségügyi követelményeinek minimális szintjéről szóló 10/2016. IV.5.) NGM rendelet 3. §-ában és 50. §-ában foglaltak megszegésére,

- az emeléssel, daruzással kapcsolatos előírásoknál a 47/1999. (VIII.4.) GM rendelettel hatályba léptetett Emelőgép Biztonsági Szabályzat (a továbbiakban: Ebsz.) 1. fejezet 8.1.8., 8.2.6., 8.2.9., 8.2.19., 8.3.27. és 8.3.41.pontjában foglaltak sérelmére,
- a munkáltató ellenőrzési kötelezettségét érintően A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (Mvt.) 54. § (7) bekezdés b)-c) pontjaiban leírtak megszegésére,
- továbbá a személyi tényezők és a kockázatértékelés körében az Mvt. 2. § (2) bekezdésében, 49. § (1) bekezdés a)-d) pontjában, 54. § (1)-(3) bekezdésében előírt szabályok megszegésére.

[5] Az ügyben a Komárom-Esztergom Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnügyi Igazgatósága Bűnügyi Osztály Vizsgálati Alosztálya folytatott eljárást, amelynek során a 2019. február 4. napján kelt 11.000/20/2017.bü. határozatával a halált okozó foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés vétségének megalapozott gyanúja miatt alkalmazott2-nal szemben folytatott nyomozást megszüntette figyelemmel arra, hogy bűncselekmény elkövetése nem volt megállapítható.

A büntetőeljárás során beszerzett egyesített igazságügyi orvos- és fizikus szakértői vélemény a pontos baleseti mechanizmus tekintetében egyértelműen állást foglalni nem tudott.

[6] A büntetőeljárás során kirendelt igazságügyi munkavédelmi és munkabiztonsági szakértő (Szakértő1) – a munkavédelmi hatóság által megállapított szabályszegések mellett – további hiányosságokat is feltárt. Rámutatott, hogy az Ebsz. 1. fejezet 5.1.6., 5.6., 6.1., 6.2., 6.3., 6.4., 8.1.11., 8.3.1., 8.3.2., 8.3.3. pontjaiban, valamint az Mvt. 60. § (1) bekezdésében írtak sem teljesültek.

A szakértő a baleset bekövetkeztének közvetlen okát a nem megfelelő alátétfák alkalmazásában, illetve abban jelölte meg, hogy alkalmazott1 az emelt teher veszélyes körzetében tartózkodott. A néhai gyakorlott darukezelőnek, targoncavezetőnek számított, aki tisztában volt a munkavégzés szabályaival és veszélyeivel is, ennek ellenére a veszélyzónát nem hagyta el, illetve pontosan meg nem állapítható okból ott tartózkodott.

Ugyanakkor alkalmazott2-n darukezelő a teher mozgatásának megkezdése előtt nem adott megfelelő hangjelzést (pusztán szóbeli figyelmeztetés hangzott el), másrészt nem győződött meg róla, hogy a mozgatott teher hatósugarában nem tartózkodik senki, nem megfelelően tartotta a felügyelete alatt a veszélyes munkaterületet.

A baleset bekövetkeztében szerepet játszott a nem megfelelő alátétfák alkalmazása és ezzel összefüggésben azok biztonságos használatának oktatása nem történt meg. Az alátétfákkal kapcsolatos balesetveszélyes üzemi gyakorlat megszüntetéséről a munkáltató nem gondoskodott.

[7] A jelen eljárásban kirendelt Szakértő igazságügyi munkavédelmi szakértő a szakvéleményében, majd személyes meghallgatása során (1.M. 370/2017/67. jkv.) úgy foglalt

állást, hogy alkalmazott1 kizárólagos felelőssége nem állapítható meg. A szakértő szerint amennyiben a darukezelő úgy kezdte meg a tehermozgatást, hogy a veszélyzóna elhagyása a néhai részéről folyamatban volt, úgy alkalmazott1-t szabályszegés nem terheli.

Amennyiben azonban az emelés megkezdésekor oda visszalépett, úgy a néhai terhére a munkavédelmi szabályszegés megállapítható. A szakértő rögzítette, hogy utólag nem rekonstruálható, hogy alkalmazott1 az emelés megkezdésekor az emelőgép hatósugarában tartózkodott, azt éppen elhagyta, vagy ismeretlen okból oda visszalépett.

[8] Az elhunyt kiegyensúlyozott, több mint 20 éves házasságban élt az I.r. felperessel, és harmonikus családként nevelték gyermekeiket, II. és III.r. felperest.

A férj elvesztésével I.r. felperesre jelentősen nagyobb terhek hárulnak mind a család egzisztenciális alapjainak biztosítása, mind a gyermekek nevelése körében. Az I.r. felperest a történetek súlyosan megviselték, családi és személyi kapcsolatai beszűkültek, nála elhúzódó gyászreakció alakult ki. Betegségi szintű depresszió, illetve poszttraumás stresszszindróma azonban nem diagnosztizálható. Az I.r. felperest az állapota a munkavégzésben, és feladatai ellátásában nem gátolja.

A II.r. felperes 15 éves, a III.r. felperes 22 éves korában veszítette el édesapját, mindkettőjük élete számottevően elnehezedett. A III.r. felperes felsőfokú tanulmányait kényszerült elhalasztani és a család anyagi támogatásának biztosítása céljából munkát vállalt. II., III.r. felpereseknél kóros testi-lelki elváltozás, egészségkárosodás az édesapjuk elvesztésével összefüggően nem valósult meg.

A felperesek mindegyikének sérült a teljes családban éléshez fűződő személyiségi joga.

[9] A felperesek kereseti kérelme és az alperes ellenkérelme:

[10] A felperesek kereseti kérelme arra irányult, hogy a bíróság az alperest I.r. felperes javára 8.000.000,-Ft, II., III.r. felperesek részére 6-6.000.000,-Ft sérelemdíj megfizetésére kötelezze. Az I.r. felperes 2017. április 1. napjától kezdődően folyamatosan havi 40.000,- Ft háztartási járadék és ennek középátlagos kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest, 23.626,- Ft útiköltségigényt is előterjesztett. A jövedelempótló járadék tekintetében jogfenntartó nyilatkozatot tett azzal, hogy a családnak jelenleg nincs jövedelemvesztése.

Perköltségre igényt tartottak.

[11] A kereseti kérelmük jogalapjaként az Mt. 166. § (1) bekezdését, 167. § (1) bekezdését, 171. §-t és 177. §-át jelölték meg.

Arra hivatkoztak, hogy az alperes nem mentesülhet az Mt. 166. § (2) bekezdés a) és b) pontjában foglaltak alapján a kártérítési felelősség alól, mivel a baleset a munkáltató, illetve annak munkavállalója alkalmazott2-n darukezelő szabályszegő eljárásának tudható be, mind a

munkaügyi hatósági eljárás, mind a büntetőeljárásban beszerzett igazságügyi munkavédelmi szakvélemény alapján. A munkavédelmi hatóság által megállapított tényállás szerint a baleset a munkáltató részére felrótt súlyos munkavédelmi szabályszegések és hiányosságok mellett azért is következett be, mert a darukezelő elmulasztotta az elhunytat megfelelő módon való figyelmeztetni, és az emelést megkezdte a néhai veszélyes térségből történő eltávoztása előtt. Ugyanakkor a munkavállaló terhére szabályszegés nem állapítható meg.

A munkáltató, mint közel 100 alkalmazottat foglalkoztató és több 100 milliós árbevétellel rendelkező cég a vagyoni helyzetére megalapozottan az Mt. 167. §. (3) bekezdése értelmében sem hivatkozhat.

A felperesek az általuk igényelt sérelemdíj összecszerúségét az egzisztenciális és lelki életminőségük - tényállásban már ismertetett módon bekövetkezett - jelentős mértékű romlásával indokolták.

[12] Az alperes az ellenkérelmében a kereseti kérelem elutasítását kérte.

Elsődlegesen az Mt. 166. § (2) bekezdés b) pontjára hivatkozással állította, hogy a balesetet kizárólag az elhunyt elháríthatatlan magatartása okozta. A néhai megszegte az Ebsz. 1. fejezet 8.1.8. pontját, valamint az Mt. 52. § (1) bekezdés c) és e) pontjába foglalt kötelezettségeit, valamint az Mvt. 60. § (1) bekezdés a) és e) pontjaiban írtakat. A baleset elkerülhető lett volna, hogyha a néhai a feladatát a részére kijelölt helyen végzi, illetve, ha a darukezelő figyelmeztetése ellenére a veszélyzónába - amellyel mint gyakorlott munkavállalónak nyilvánvalóan tisztában kellett lennie - váratlanul nem tér vissza. Feltételezve, hogy a darukezelő az emelést alkalmazottl hatóságárból való távoztása előtt kezdte meg, úgy a büntetőjogi felelőssége megállapítható lett volna, amire azonban nem került sor.

Az alperes tagadta a terhére megállapított munkavédelmi szabályszegéseket is. Kiemelte, hogy külön technológiai utasítás készítésére és a veszélyzóna meghatározására nincs jogszabályi kötelezettsége, azt a darukezelőnek kell tudnia felmérni. Emellett magának az elhunytak is észlelnie kellett volna, hogy sérült az egyik alátétfa, amit ki kellett volna cserélnie. Alkalmazott2-n darukezelő látáskorlátozottsága miatt a munkaköre ellátására utólagosan megállapított alkalmatlansága a munkáltató terhére nem róható. Állította, hogy a munkavállalók – köztük a néhai - részére rendszeres munkavédelmi oktatásokat szerveztek, alkalmazottl noha az Oberwagen emelési-fordítási utasítás oktatásán nem volt jelen, a betanítása megtörtént és vizsgázott emelőgépbiztonsági szabályzatból.

Az alperes az Mt. 167. § (2) bekezdése alapján másodlagosan – a fentiekben részletezett, és a munkavédelmi szabályokkal ellentétes magatartása miatt – alkalmazottl baleset bekövetkeztében való vétkes közrehatására hivatkozott.

Az alperes az Mt. 167. § (3) bekezdésében foglaltak felhívásával kérte, hogy a bíróság vegye figyelembe a COVID járvány miatti gazdasági visszaesésre tekintettel az alperes anyagi helyzetét is.

Az alperes a sérelemdíj iránti igény összecszerűségét a Ptk. 2:53. § (3) bekezdésébe foglalt mérlegelési szempontok, illetve az ítélezési gyakorlat figyelembevételével is eltúlzottnak tartotta. Álláspontja szerint a három felperes által előterjesztett igény a sérelemdíjak aránytalan kumulációját eredményezi. Utalt arra, hogy az I.r. felperesnek önkéntesen 500.000.Ft-ot teljesített. Kérte figyelembe venni, hogy a II.r. felperes is már majdnem felnőtt, a III.r. felperes pedig már nagykorú, így a személyiségfejlődésük lényegében lezárult, személyiségük nagyrészt már kialakult. Értékelni kérte, hogy a munkáltató a működése során mindvégig az üzemi balesetek elkerülésére törekedett, ezidáig ilyen súlyú baleset nem is fordult elő.

[13] Az elsőfokú bíróság döntése és jogi indokai

[14] A törvényszék a sérelemdíj tekintetében 1952:III.tv. Pp. 213. § (2) bekezdése alapján hozott részítéletet

amelyben kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I.r. felperesnek 6.000.000,-Ft-ot, a II.r.-III.r. felpereseknek pedig személyenként 4.000.000 - 4.000.000,-Ft összeget.

Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I.r. felperesnek 300.000,-Ft ügyvédi munkadíjat, és 16.656,-Ft utazási költséget, a II.r.-III.r. felpereseknek pedig 100.000. - 100.000,-Ft ügyvédi munkadíjat. Ezt meghaladóan a kereseti kérelmet elutasította.

Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest, hogy külön felhívásra fizessen meg a Tatabányai Törvényszék Gazdasági Hivatalának 295.302,-Ft szakértői díjat és a magyar államnak 842.400,-Ft eljárási illetéket. Akként rendelkezett, hogy a 126.558,-Ft szakértői díj és 357.600,-Ft eljárási illeték az állam terhén marad.

[15] Az elsőfokú bíróság a jogvitát a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi (Mt.) 9. § (1) bekezdés alapján alkalmazandó a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) Ptk. 2:52. § (1) -(2)-(3) bekezdése, Ptk. 2:42. § az Mt. 166. § (1) és (2) bekezdései, az Mt. 167. § (2), (3) bekezdései, az Mvt. 2.§ (2), (3) bekezdése, 23. § (2) bekezdése, 40. § (1) bekezdése, 42. §, 50. §, 54. § (1) bekezdés, 54. § (7) bekezdés, 60. § (1) bekezdése, továbbá a 10/2016. (IV.5.) NGM rendelet 3. §-a, 50. §-a, 23. § (1) bekezdése, valamint az EBSZ 6.3. pontja, 6.3. pontja 8.1.8. pontja, 8.2.6. pontja, 8.2.9. pontja és az EBSZ 8.3.3. pontja alapján bírálta el.

[16] Kifejtette, hogy a felek közt nem volt vitatott, hogy az üzemi balesetben elhalálozott hozzátartozójuk elvesztésével sérült a felperesek teljes családban éléshez fűződő személyiségi joga. Az ennek kompenzálására felpereseket megillető sérelemdíjért a munkáltató – a mentesülés eredményes bizonyítása hiányában - helytállni tartozik (Mt. 166.§. (1) bekezdés).

[17] A törvényszék az alperes elsődleges védekezéseként az Mt. 166. § (2) bekezdés b) pontjára való hivatkozása alapján azt vizsgálta, hogy a baleset a néhai elháríthatatlan magatartására vezethető-e vissza. Ezen hivatkozás megalapozottsága nem feltételezi a munkavállaló eljárásának vétkességét, azonban a munkáltató mentesülése ezen rendelkezés

alapján csak akkor állapítható meg, ha a baleset kizárólagosan a munkavállaló elháríthatatlan magatartására vezethető vissza.

[18] E körben az elsőfokú bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján bizonyítottnak látta, hogy a munkáltatót a balesettel okozati összefüggésben munkavédelmi szabályszegés terheli. Az alperes megsértette az Mvt. 40. § (1) bekezdésében, 42. § a) pontjában, 50. §, 54. § (7) bekezdésében, valamint a 10/2016. (IV.5.) MGM rendelet 23. § és 24. §-ában foglaltakat, ugyanis nem megfelelően választotta meg a forgatási technológiát, az erre kialakított szabályzata hiányos volt és ezt az elhunytal nem ismertette meg.

[19] Nem fogadta el az alperes azon védekezését, hogy jogszabályi előírás hiányában nem kötelező a technológiai utasítás készítése a munkáltató által. Az Mvt. 2.§ (2) bekezdés és 54. § ugyanis előírja, hogy az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés feltételeit a munkáltatónak kell biztosítani, ez pedig kiterjed a megfelelő technológia kimunkálására és annak munkavállalóval való megismertetésére és a betartás megkövetelésére is.

Ezzel szemben néhai alkalmazott1 az Oberwagen emelési-fordítási utasítást nem vette át. Nem bizonyított, hogy az erre vonatkozó munkavédelmi oktatása megtörtént figyelemmel arra is, hogy annak ki kell terjednie a dolgozók személyében történő reakciójának tesztelésére is, valamint a megfelelő munkaeszközök (pl. alátétfák) biztosítására és biztonságos használatuk ellenőrzésére is. Ugyanakkor nem volt kétséget kizáróan megállapítható sem alkalmazott2-n, sem Tanú1 tanúvallomása alapján az, hogy a munkáltató ezen kötelezettségének eleget tett. Nem volt igazolható, hogy a megfelelő talpfák rendelkezésre álltak.

[20] A munkáltatónak betudhatóan a darukezelő is megszegte az EBSZ 8.2.6., 8.2.7., 8.2.9. és 8.2.3. pontban foglaltakat, mivel az emelést úgy kezdte meg, hogy nem győződött meg arról, hogy a veszélyes körzetben nem tartózkodik senki, illetve nem várta meg, hogy néhai alkalmazott1 a hatósugár területet elhagyja, és megfelelő hangjelzést sem adott. Ezt nemcsak a munkaügyi hatóság, hanem a jelen peres eljárásban kirendelt munkavédelmi szakértő (Szakértő) is megállapította, aki egyetértett a büntetőeljárársban beszerzett, Szakértő1 által jegyzett munkavédelmi és munkabiztonsági szakértői véleményben foglaltakkal.

A fentiek alapján tehát az állapítható meg, hogy a munkáltató nem tett eleget az egészséges és biztonságos munkavégzés biztosítására vonatkozó jogszabályi előírásoknak, ezért a balesetet nem az elhunyt kizárólagos és elháríthatatlan magatartása okozta. Az alperes tehát az Mt. 166.§. (2) bekezdés b) pontja alapján nem mentesül a kártérítési felelősség alól.

[21] Az elsőfokú bíróság vizsgálta - az alperes másodlagos védekezéseként - az Mt. 167. § (2) bekezdésében foglaltak teljesülését is. A sérelemdíj megállapításánál kármegosztásra nincs lehetőség, azonban annak mértéke meghatározása körében a munkavállaló vétkes magatartása is értékelhető. Ezért az elsőfokú bíróság vizsgálta néhai alkalmazott1 esetleges vétkes közrehatását is a baleset bekövetkeztében.

[22] Tény, hogy néhai alkalmazott1 a baleset bekövetkeztekor – az EBSZ 8.1.8. pontjába ütköző módon – az emelőgép hatósugarában tartózkodott. A munkavédelmi szakértő alkalmazott1 közrehatását arra tekintettel állapította meg, hogy a darukezelő utasítása ellenére a veszélyzónát nem hagyta el, vagy oda újra belépett. Mindezt alkalmazott2-n darukezelő nyilatkozatára és a büntetőeljárás során beszerzett, egyesített orvos-fizikus szakvéleményre, valamint a KEM Rendőrkapitányságnak alkalmazott2-nal szemben folytatott nyomozást megszüntető határozatában foglaltakra alapította.

[23] A büntetőeljárásban megállapított tényállás azonban a munkaügyi bíróságot nem köti figyelemmel arra, hogy a két felelősségi alakzat egymástól eltér.

Az elsőfokú bíróság alkalmazott2-n aggályos, - azaz a jelen és a büntetőeljárásban előadott, nem egyező - tanúnyilatkozata alapján nem látta bizonyítottnak néhai alkalmazott1 vétkes közrehatását. Az alperes nem tudta igazolni azon állítását, hogy a néhai elhagyta a veszélyzónát, majd az emelés megkezdését követően oda irracionális módon visszatért. A perben kirendelt munkavédelmi szakértő is megerősítette, hogy amennyiben alkalmazott1 a veszélyzónából távolodott, és a darukezelő őt nem észlelve ennek folyamatban léte alatt kezdte meg az emelést, akkor az elhunyt terhére szabályszegés nem állapítható meg.

A baleseti mechanizmus utólag nem volt rekonstruálható, azaz a perben nem volt megállapítható, hogy a néhai szabályellenesen a veszélyzónát nem hagyta el, illetve oda visszalépett, avagy távozása előtt/közben a darukezelő megkezdte a műveletet.

A bizonyítatlanságot az alperes terhére értékelve az elsőfokú bíróság a néhai vétkes közrehatását nem látta igazoltnak.

[24] Az elsőfokú bíróság az I.r., II.r, III.r. felpereseknek járó sérelemdíj összecszerűségét a Ptk. 2:52. § (3) bekezdésében írt szempontok szerint – a hasonló tényállású eseti döntésekben meghatározott összegek alapulvételével - mérlegelte figyelembevétel a sérelemdíj nem vagyoni hátrányokat kompenzáló szerepét, illetve annak magánjogi szankció jellegét is. Értékelte az elhunyt családi életben betöltött szerepét, a házastársával és gyermekeivel való kapcsolata jellegét, intenzitását, illetve a felperesek életminőségében, egzisztenciális és érzelmi-lelki életében bekövetkezett hátrányokat.

[25] Az elsőfokú bíróság abból indult ki, hogy a néhai szeretteljes, stabil társ és gondoskodó szülő volt. Az I.r. felperesre a házastársa elvesztésével mind a családi élettel járó fizikális teendőkben, mind az egzisztenciális feladatokban nagyobb teher hárul, lelki-érzelmi életében jelentős hiányt él meg. A történetek nála hangulati esékenységgel, interperszonális kapcsolatainak beszűkülésével, tartós kevert érzelmi-hangulati zavar kialakulásával járó komplikált gyászreakciót indukáltak. Pszichés állapota a munkája elvégzését, személyes kapcsolatait elnehezíti, de azokat el nem lehetetleníti.

[26] A II.r. felperes javára megállapított sérelemdíj összegének mérlegelésekor a bíróság figyelembe vette, hogy mindössze 15 évesen, a személyiségének formálódása időszakában veszítette azt az érzelmi, egzisztenciális támaszt, amit édesapja jelentett. A családi-baráti

szociális életük beszűkült, a férfimintát elvesztette, a családi munkamegosztásból nagyobb teher hárul rá.

A veszteség feldolgozása folyamatos, a kóros gyászreakció mértékét nem éri el.

[27] A 22 éves III.r. felperes a baleset időpontjában egyetemi tanulmányait folytatta, azonban szüleivel, testvérével érzelmileg szervesen egy családot alkottak. Önálló jövedelemmel nem rendelkezett, így édesapja nemcsak lelki, hanem anyagi-egzisztenciális támasz is volt. A családjában a férfiszerep reá hárul. Édesapja elvesztését sokként élte meg, bezárkózott, amely állapotában lassú enyhülést tapasztalható.

[28] Az elsőfokú bíróság nem fogadta el az alperes Mt. 167. § (3) bekezdésére való hivatkozását figyelemmel arra, hogy az alperes még a COVID-19 járvány által okozott bevételcsökkenés esetén is megfelelő teljesítőképességgel rendelkezik.

[29] A fentieket együttesen mérlegelve határozta meg a törvényszék a felperesek nem vagyoni hátrányainak kompenzálására szolgáló összegeket.

[30] Az alperes a fellebbezésében elsődlegesen az rPp. 253. § (2) bekezdése alapján a részítélet megváltoztatását és a felperesek sérelemdíj iránti keresetének elutasítását kérte.

A másodlagos fellebbezési kérelme a sérelemdíj összegének csökkentésére irányult. Harmadlagosan a Pp. 252. § (3) bekezdése alapján a részítélet hatályon kívül helyezését és az első fokon eljáró bíróság új eljárásra utasítását kérte. A perköltségre igényt tartott.

[31] A fellebbezését azzal indokolta, hogy az első fokon eljáró bíróság alaptalanul mellőzte jelen ügyben az Mt. 166. § (2) bekezdés b) pontjának, illetve a 167. § (2) bekezdésének az alkalmazását és annak ellenére nem mentesítette a munkáltatót a kártérítési felelősség alól, hogy a kárt lényegében a munkavállaló elháríthatatlan magatartása okozta.

A baleset az elhunyt azon magatartására vezethető vissza, hogy megszegte az EBSZ I. fejezet 8.1.8. pontját, valamint az Mt. 52. § (1) bekezdés c) és e) pontjába foglalt kötelezettségét, továbbá az Mvt. 60. § (1) bekezdésének a) és e) pontjaiban foglaltakat.

[32] Kifejtette, hogy a generálisan megfogalmazott munkavédelmi szabályok alperesnek felrótt esetleges megszegése csak távoli, közvetett oksági kapcsolatban áll a baleset bekövetkeztével szemben azzal, hogy a néhai többszörösen szabályszegő magatartása – elsősorban a veszélyzónában tartózkodás – a baleset elkerülhetetlen bekövetkeztéhez vezetett.

[33] Az elsőfokú eljárásban előadottakkal egyezően ismételten hivatkozott arra, hogy nincs jogszabályi előírás arra vonatkozóan, hogy külön technológiai utasítást kell készíteni. Ennek ellenére a munkáltató rendelkezett az Oberwagen emelési-fordítási utasítással. A

10/2016. (IV.5.) NGM rendelet nem teszi kötelezővé a munkaeszköz használatával összefüggő tájékoztatás írásbeli közlését a munkavállalóval. Az ítéletben írtakkal szemben azonban alkalmazott1 megfelelő gyakorlati tájékoztatást kapott a technológia alkalmazásáról (hatósugárban tartózkodás tilalma, ép alátétfa használata), ezt Tanúl munkavédelmi szakember tanúvallomása megerősíti.

[34] A tényállás megállapítása során az elsőfokú bíróság alaptalanul mellőzte alkalmazott2-n vallomását a büntető- és a munkaügyi eljárásban tett nyilatkozatainak – pl. alátétfákra vonatkozó- jelentéktelen eltérései miatt.

alkalmazott2-n tanúvallomása alapján – amelyet nem cáfolt Tanúl tanúvallomása, valamint az egyesített orvos- fizikus szakértői vélemény, továbbá Szakértő igazságügyi munkavédelmi és munkabiztonsági szakértő, illetve Szakértő1 munkabiztonsági igazságügyi szakértő véleménye sem – a baleseti mechanizmust annak figyelembevételével kellett volna megállapítani, hogy alkalmazott2-n az emelési műveletet alkalmazott1 irányítása mellett végezte oly módon, hogy figyelmeztette őt az emelési művelet megkezdésére, majd ezek után alkalmazott1 a tehermozgatás megkezdésekor a veszélyzónából eltávozott. A baleset tehát csak úgy következhetett be, hogy alkalmazott1 a művelet közben a veszélyzónába visszatért, amely magatartás azonban nem volt sem a munkáltató, sem a darukezelő részéről elhárítható.

[35] Az alperes kiemelte, hogy mindkét munkavédelmi szakértő (Szakértő1, Szakértő) kitért arra, hogy alkalmazott1-nak, mint nagy gyakorlattal és helyismerettel rendelkező darukezelőnek tisztában kellett lennie a munkafolyamat veszélyeivel, így azzal is, hogy a hatósugárban nem tartózkodhat. Az okozatosság vizsgálata során nem hagyható figyelmen kívül, hogy valamennyi munkavédelmi szabályszegés mellett sem következett volna be a baleset, ha a néhai nem tartózkodik a veszélyzónában, ezért a balesetben az elhunyt felelőssége is megállapítható. A néhai nem viselt láthatóságot is elősegítő fejjvédő sisakot, amelynek elmulasztása a balesettel okozati összefüggésben áll.

A baleset bekövetkeztében tehát alkalmazott1 többszörösen szabályszegő, vétkes magatartása is közrehatott.

[36] Az elsőfokú bíróság a sérelemdíj összege meghatározásánál nem vette kellő súllyal figyelembe, hogy az alperes a mindennapi működése során az üzemi balesetek elkerülésére törekedett.

[37] Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem differenciált a II.r. és III.r. felperesek vonatkozásában a sérelemdíj összegében figyelemmel arra, hogy különböző életszakaszban és élethelyzetben lévő gyermekek esetében a sérelemdíj összege nem lehet azonos.

[38] A felperesek fellebbezési ellenkérelmükben a részítélet helybenhagyását, és az alperes perköltségben marasztalását kérték.

[39] Az elsőfokú eljárásban előadott érvek megismétlése mellett kiemelték, hogy az alperest a balesettel összefüggésben számos munkavédelmi szabályszegés terheli, azaz a munkáltató nem megfelelően választotta meg a forgatási technológiát és a forgatás veszélyes

körzetét sem jelölte ki. A forgatási technológiára kialakított – hiányos - szabályzatát bizonyítható módon nem ismertette meg alkalmazott1-val.

Nem hagyható figyelmen kívül, hogy a balesetet közvetlenül okozó alkalmazott2-n darukezelő egészségügyileg alkalmatlan volt a munkaköre ellátására, amely a munkáltató érdekkörében felmerülő olyan körülmény, amely a balesettel oksági kapcsolatban áll. A Szakértő1 szakértő is rögzítette, hogy a darukezelő nem győződött meg arról, hogy a veszélyes térségben személyek tartózkodnak-e, illetve elmulasztotta a hangjelzés adását. A nem megfelelő alátétfa hiánya is a munkáltató terhen értékelendő.

A fentiekből következően alkalmazott1 kizárólagos, elháríthatatlan magatartása a baleset okaként nem állapítható meg, az alperes tehát a sérelemdíj fizetése alól nem mentesülhet.

[40] A felperesek hangsúlyozták, hogy a néhai vétkes közrehatását nem alapozza meg önmagában az az általános körülmény, hogy az elhunyt a baleset bekövetkeztekor a veszélyzónában tartózkodott, így ennek hiányában a baleset nem történt volna meg.

A baleset több módon is bekövetkezhetett, köztük olyan baleseti mechanizmussal is, amelynek során az elhunytat szabályszegés nem terheli. Ez okból a károsulti közrehatás kétséget kizáróan nem állapítható meg.

[41] Rámutatott, hogy az elsőfokú bíróság helytállóan vette számba a sérelemdíj összezszerűségénél irányadó szempontokat, a balesetnek a felperesek életvitelére gyakorolt negatív hatásait és ennek eredményeként a sérelemdíj mértékét helytállóan határozta meg.

Nyomatékosan kérte figyelembe venni, hogy a felperesek harmonikus családi élete a baleset következtében tönkrement, hogy II.r., III.r. felperesek kapcsolata az édesapjukkal átlagon felül szoros volt, illetve az I.r. felperes a társát olyan életkorban vesztette el, amikor már az újabb párkapcsolat kialakításának az esélye jelentősen csökkent.

[42] A felperesek kiemelték, hogy a fellebbezés a részítélet hatályon kívül helyezését alátámasztó indokokat nem tartalmaz.

[43] Az alperes fellebbezése alaptalan.

[44] Az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a szükséges körben lefolytatta – a részítélet hatályon kívül helyezésére alapot adó, lényeges eljárási szabályt nem sértett – és a bizonyítékok Pp. 206. §-ban foglaltak szerinti, okszerű értékelésével helyes tényállást állapított meg, amelyből levont jogi következtetéseivel az ítéltábla egyetértett.

Az érdemi döntés helytálló indokainak ismételését mellőzve a fellebbezésben foglaltakra tekintettel az ítéltábla az alábbiakat emeli ki.

[45] Az Mt. 166. § (1) bekezdésében írt, a munkáltatót terhelő objektív kárfelelősség alól az alperes csak abban az esetben mentesülhetett volna, amennyiben igazolja, hogy a kárt az Mt. 166. § (2) bekezdésének a) pontja szerint a munkáltató ellenőrzési körén kívül eső, elháríthatatlan körülmény, vagy a (2) bekezdés b) pontja értelmében kizárólag a károsult elháríthatatlan magatartása okozta.

Az alperes az érdemi ellenkérelmében ez utóbbi körülményre hivatkozott.

Ekörben azonban az elsőfokú bíróság helytállóan foglalt állást – a büntetőeljárásban kirendelt munkavédelmi és munkabiztonsági szakértő (Szakértő1), illetve a jelen eljárásban kirendelt munkavédelmi szakértő (Szakértő) szakvéleményei alapján – hogy a munkáltatót több, a tényállásban részletesen ismertetett munkavédelmi szabályszegés is terheli.

Töretlen az a bírói gyakorlat, miszerint a kár, vagyis a baleset bekövetkezte nem tudható be a munkavállaló kizárólagos és elháríthatatlan magatartásának abban az esetben, ha a munkáltató – ahogy jelen tényállás mellett sem - nem tett eleget az egészséges és biztonságos munkavégzés biztosítására vonatkozó jogszabályi kötelezettségének (BH.2020.339.)

Figyelemmel tehát a munkáltatói szabályszegésekre az alperes az általa hivatkozott Mt. 166. § (2) bekezdés b) pontja alapján a kártérítési felelősség alól nem mentesülhet.

[46] Alaptalanul hivatkozik azonban az alperes az Mt. 167. § (2) bekezdésére is. Ezen rendelkezés értelmében a munkáltatót terheli a bizonyítási kötelezettség a károsult közrehatás fennállta tekintetében, azaz az alperes a kár azon részének megtérítése alól mentesülhetne, amelyet – ítéleti bizonyossággal – a munkavállaló vétkes magatartása okozott.

Az alperesnek kellett volna tehát igazolnia azon állítását, illetve a baleset megtörténtének azon módozatát, hogy a káresemény – legalább részben – a néhai szabályszegő magatartása miatt következett be, azaz amiatt, hogy felszólítás ellenére az emelés megkezdése után a veszélyzónába visszalépett, illetve onnan felszólítás ellenére nem távozott el.

[47] A rendelkezésre álló bizonyítékok azonban nem voltak elegendők a fentiek igazolására. A csatolt orvos-fizikus szakértői vélemény alapján többféle baleseti mechanizmus is lehetséges volt, amelyek alapján nem dönthető el, hogy a néhait szabályszegés terheli-e. A perben személyesen is meghallgatott Szakértő szakértő kifejtette, hogy nem igazolható, hogy alkalmazottl a baleset bekövetkeztekor a veszélyzónát éppen elhagyni készült, vagy ott állt, avagy a hatósugárba újra visszalépett. Amennyiben a veszélyzónát éppen elhagyni készült, a darukezelő azonban figyelmetlenül, még a távozását megelőzően kezdte meg az emelést, akkor a néhai terhére szabályszegés nem állapítható meg.

A baleseti mechanizmus tisztázatlansága, a néhai szabályszegésének bizonyítatlansága az alperes terhén értékelendő. Az alperes tehát a károsult vétkes közrehatást érintően a bizonyítási kötelezettségének nem tudott eleget tenni, ezért az Mt.167.§. (2) bekezdésében írtak teljesülése hiányában - az Mt. 166. § (1) bekezdése értelmében - a felperesek nemvagyoni hátrányainak kompenzálására sérelemdíj megfizetésére köteles.

[48] A sérelemdíjösszecszerúsége tekintetében a törvényszék helytállóan vette számba a Ptk. 2:52. § (3) bekezdése alapján vizsgálándó szempontokat, az elsőfokú bíróság által meghatározott sérelemdíjösszegekkel az ítéltábla egyetértett.

Megalapozottan utalt a fellebbezés arra, hogy a különböző életszakaszban lévő gyermekeket a szülő elvesztése más módon, más területen érinti súlyosabban. A 15 éves II.r. felperest– egyéb hátrányok mellett – a személyiségfejlődés korábbi időszakában érte a veszteség, az apa-modell hiányát kell elviselnie, az idősebb III.r. felperes számára pedig idejekorán családfő- és apa szerepbe kényszerülést eredményezett. Figyelemmel azonban arra, hogy az édesapjuk elvesztése mindkét gyermeket érzelmiileg hasonló mértékben, súlyosan megviselte, ezért az ítéltábla osztotta az elsőfokú bíróság azon álláspontját, hogy az őket különböző területen, különböző módon ért hátrányok mértékükben hasonlóak, ezért a javukra megállapított sérelemdíjakösszecszerúségében differenciálni nem indokolt.

[49] A fentiekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság részítéletét, annak helyes indokaira tekintettel a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján helybenhagyta.

[50] Az ítéltábla az eredménytelenül fellebbező alperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a feljegyzett fellebbezési illetekek állam javára való, illetve a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§. (2) bekezdés a) pont és (5) – (6) bekezdései alapján megállapított mértékű ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltség felperesek részére való megfizetésére.

Győr, 2021. február 9.

Dr. Bartus Erika sk.

Dr. Sarmon Hedvig sk.

Dr. Mózsa Gábor sk.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró